

1876. évi III. törvénycikk indokolása

Deák Ferencz emlékének törvénybe iktatásáról¹

Általános indokolás

Rendkívüli intézkedés az kétségtelenül, mely az előterjesztett törvényjavaslat által czéloztatik, de azt hiszszük mégis, hogy egyáltalában nem szorul bővebb indoklásra: mert rendkívüli az is, hogy valaki oly hosszú időn át oly önzetlenül és oly kivételesen nagyszerű helyzetben szolgálja hazáját, mint azt Deák Ferencz tevő.

A törvényhozás midőn egy ilyen férfiúnak s e mellett utolsó lehelletéig tagjának emlékét ily rendkívüli módon örökíti meg, bizonyynyal önmagát s az általa képviselt nemzetet tiszteli meg az elhunyt iránt kifejezett kegyelet által.

Midőn ily felfogásból kiindulva, a törvényjavaslatot elfogadás végett ajánljuk, csak a 2-ik § rendelkezését kívánjuk pár szóval indokolni.

A törvényjavaslat ezen §-a azt czélozza, hogy az emlék ne az országos költségvetésben megszavazandó összegből, de országos adakozás útján állittassék fel.

Ezt javasoljuk azért, mert meggyőződésünk, hogy sokkal nagyszerű s így Deák Ferenczhez sokkal méltóbb, ha emléke nem a törvényhozás által az állam jövedelmeiből megszavazott összegből, de a kegyeletről áthátolt nemzet önkéntes adakozása eredményéből állittatik fel.

Ily módon az állam, mint ilyen, kifejezi az elhunyt nagy hazafi iránt elismerését az által, hogy a törvényhozás törvénybe iktatja érdemeit, hogy a kormányt bizza meg az országos adakozás s az emlék felállítása érdekében teendőkkal, és e mellett alkalom adatik a haza minden fiának arra, hogy anyagi tehetségéhez mérten leróhassa a kegyelet adóját az iránt, ki egész életében a közügynek élt s csak véglehelletével szűnt meg az ország törvényhozásának tagja lenni.

1 Forrás: Képviselőházi Irományok 1875/78. V. kötet 16. oldal, irományszám: 173.